

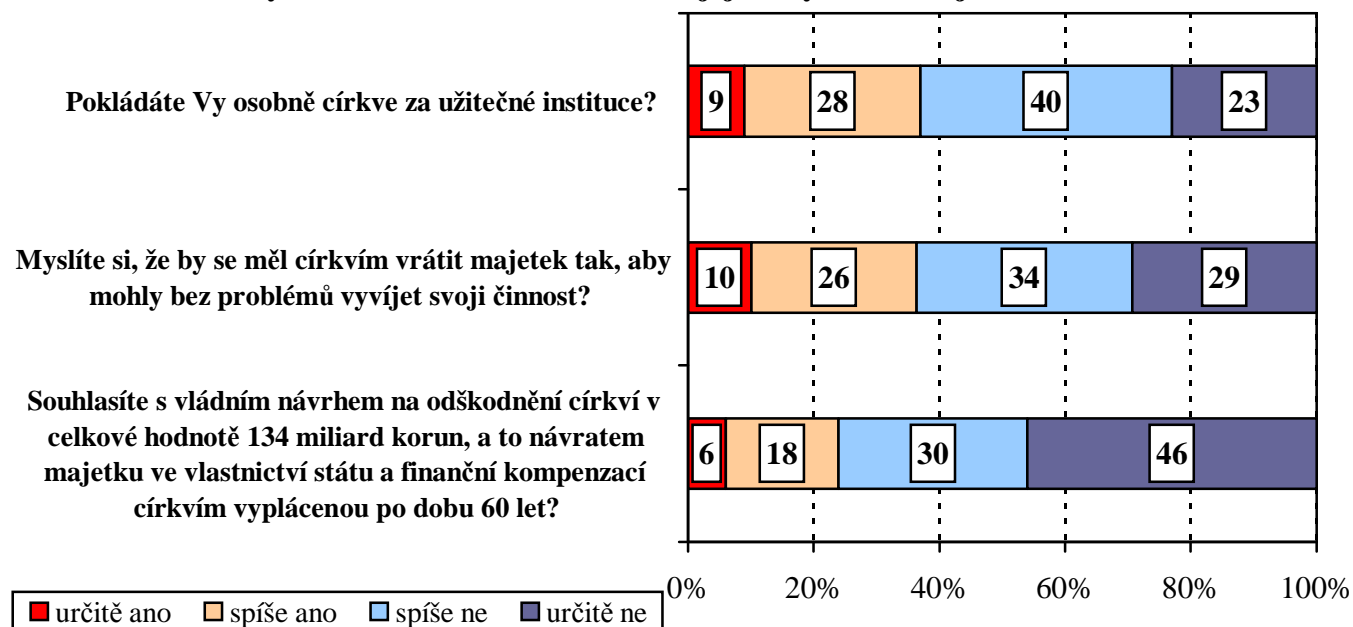
**LIDÉ NEPŘIKLÁDAJÍ ČINNOSTI CÍRKVÍ PŘÍLIŠ VELKÝ VÝZNAM
A K VRACENÍ JEJICH MAJETKU SE STAVÍ REZERVOVANĚ**

Círky považují za užitečné instituce zhruba dvě pětiny veřejnosti (37 %). Stejně velká část lidí (36 %) pokládá za správné vrátit církvím jejich bývalý majetek, aby mohly bez problémů vykonávat svoji činnost. S vládním návrhem na odškodnění církví souhlasí jen čtvrtina občanů. O užitečnosti církví jsou nejčastěji přesvědčeni věřící lidé (73 %), kteří zároveň projevují také největší podporu myšlenky návratu církevního majetku (64 %) i vládnímu návrhu na odškodnění církví (47 %). Pevnou víru v Boha deklaruje u nás 27 % lidí, 16 % zaujímá v otázce „Věříte v Boha?“ váhavý, nerozhodný postoj.

Citované výsledky pocházejí z výzkumu STEM provedeného na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let, který se uskutečnil ve dnech 13.–23. června 2008. Respondenti byli vybíráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpovídal soubor 1244 respondentů.

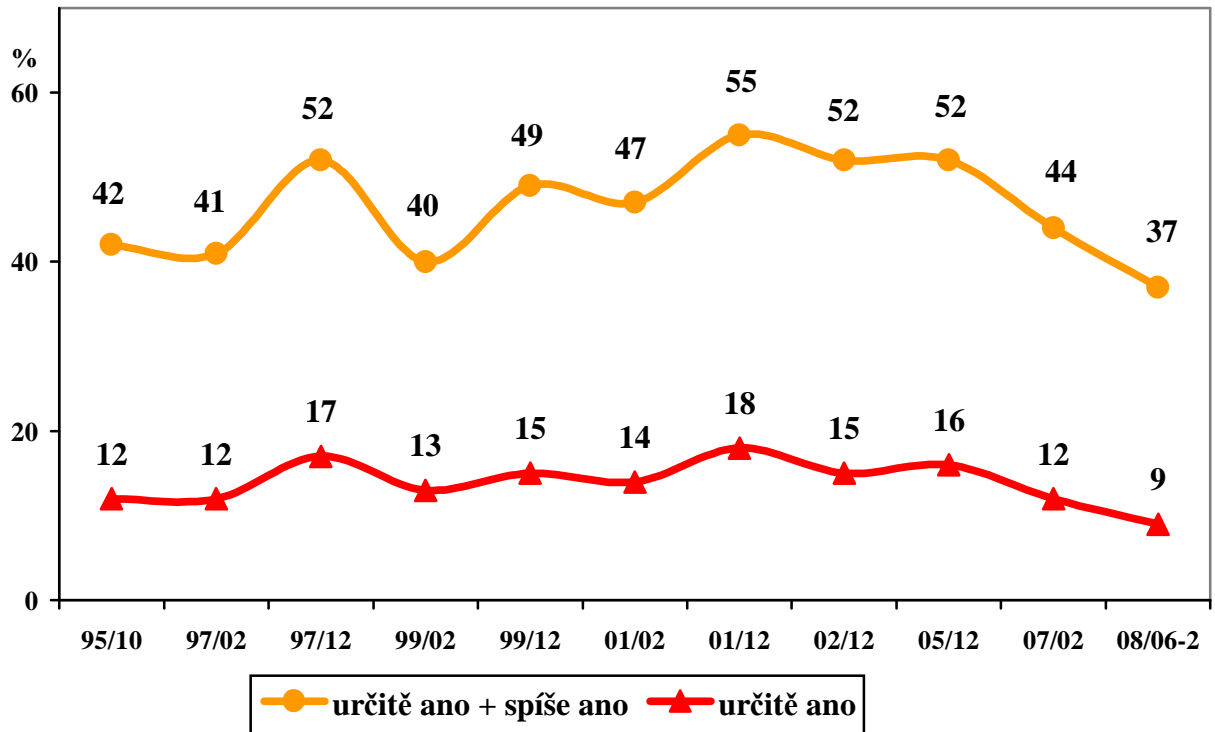
Názory veřejnosti na užitečnost církví byly v minulosti vždy nejisté a v zásadě rozdělovaly českou společnost na dva tábory lidí - na jedné straně přesvědčených o smyslu a důležitosti církví a na druhé straně naopak o jejich užitečnosti pochybujících. Současná data, podle kterých považuje církve za prospěšné instituce 37 % občanů, potvrzují posílení skeptických postojů, které výzkumy STEM signalizovaly již od roku 2005. Určitý nárůst negativních stanovisek je patrný rovněž v názorech na vrácení majetku církvím. Podíl lidí, kteří zastávají názor, že církve potřebují k bezproblémovému působení, aby jim byl jejich původní majetek vrácen, je relativně nejnižší od poloviny devadesátých let. Vcelku očekávaným důsledkem toho je malý souhlas s vládním návrhem na odškodnění církví za majetek zabavený po roce 1948.

Názory na užitečnost církví a vrácení jejich bývalého majetku

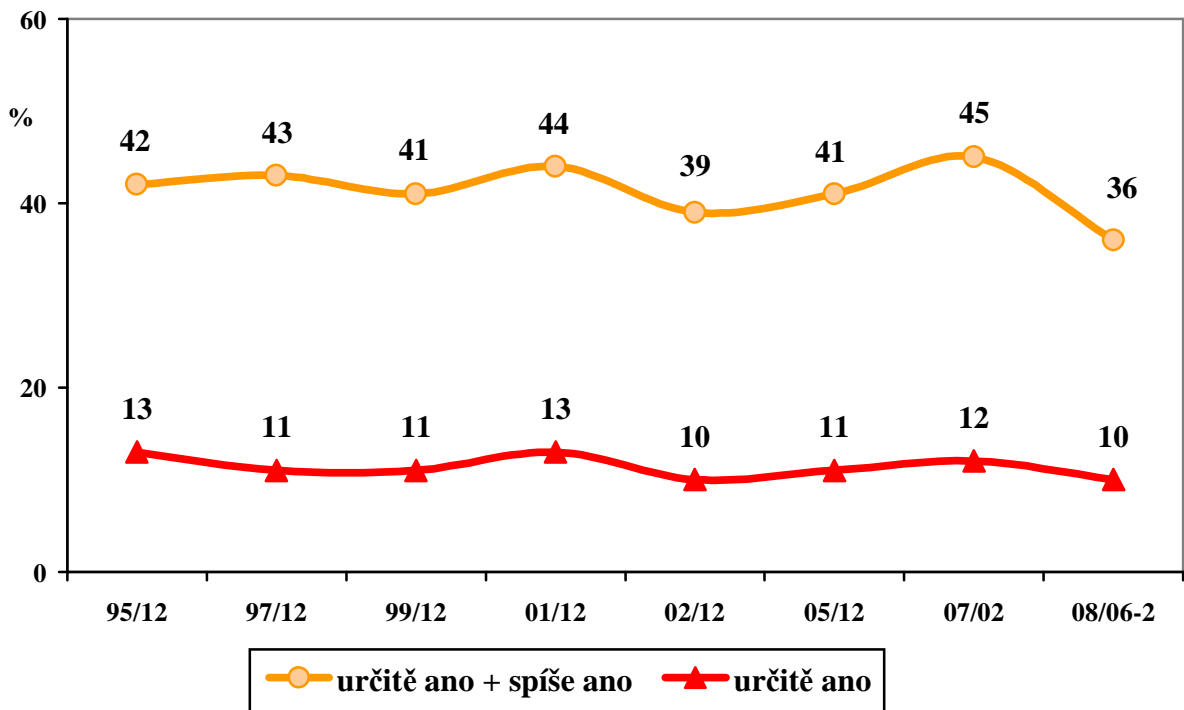
Pramen: STEM, Trendy 2008/06-2, 1244 respondentů

"Pokládáte Vy osobně církev za užtečné instituce?"

Pramen: STEM, Trendy 1995-2008

"Myslíte si, že by se měl církvím vrátit bývalý majetek tak, aby mohly bez problému vyvíjet svoji činnost?"

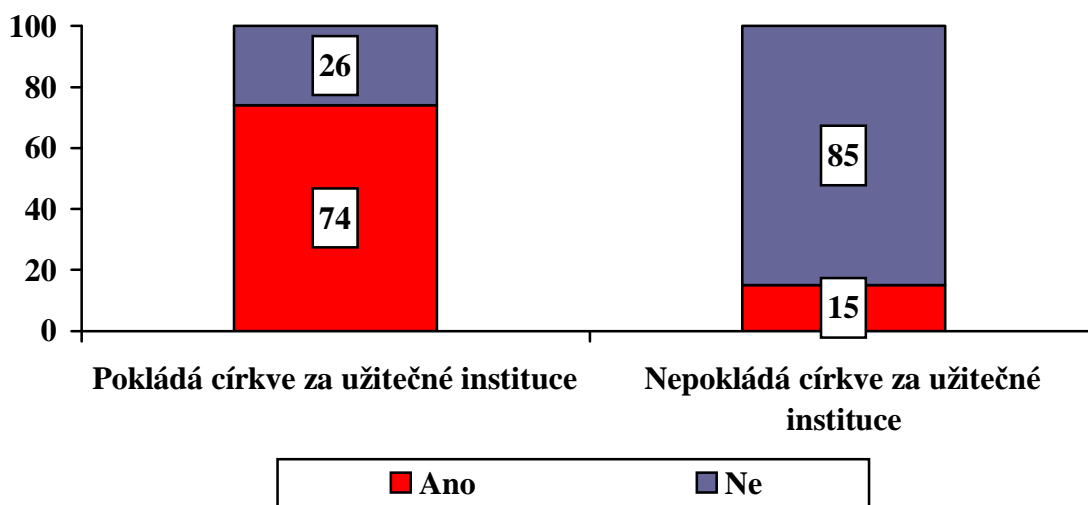

Pramen: STEM, Trendy 1995-2008

Pochybnosti o užitečnosti církví stojí za pozornost, porovnáme-li je s názory na působení různých charit a jiných církevních zařízení v péči o sociálně slabé, nemocné nebo staré lidi. Ty jsou podstatně příznivější, než by se vzhledem k celkovým názorům na užitečnost církví dalo očekávat. Církevní zařízení jsou v tomto ohledu pokládána za subjekty, které mohou starým, nemocným nebo jinak handicapovaným lidem poskytnout lepší péči než například zařízení spravovaná státem. Zdá se, že celková nedůvěra vůči církevním institucím pramení mimo jiné také z toho, jak se ve společnosti církve prezentují, o čem se ve spojitosti s nimi hovoří respektive nehovoří. Platí to i ve vztahu k církevním restitucím, jejichž oprávněnost v očích lidí s názory na užitečnost církví velmi těsně souvisí.

„Myslíte si, že by se měl církvím vrátit bývalý majetek tak, aby mohly bez problému vyvíjet svoji činnost“?

rozdíly podle názoru na užitečnost církví

Pramen: STEM, Trendy 2008/06-2, 1244 respondentů

Názory na význam církevních institucí i stanoviska k vracení církevního majetku jsou poměrně universální a v podobné míře sdílené všemi sociodemografickými skupinami obyvatel. Významným faktorem, který je diferencuje, je ovšem náboženské přesvědčení.

Religiozita se nechá měřit různým způsobem a zkušenosti z výzkumů ukazují, že výsledky se v závislosti na použitém způsobu a formulaci otázek mnohdy hodně liší. Jednou z často používaných je jednoduchá otázka „Věříte v Boha?“ s variantami odpovědí „ano“, „ne“, „nevím“. Na tuto otázku v posledních letech odpovídají „ano“ necelé tři desetiny lidí (v citovaném výzkumu 27 %). Vzhledem k tomu, že otázka měří míru religiozity poměrně „hrubým metrem“, je třeba brát v úvahu i smýšlení lidí, kteří stojí někde mezi ateismem a jednoznačnou vírou v Boha a na otázku odpovídají „nevím“. Takových lidí je u nás jedna šestina až jedna pětina (v současné době 16 %). V souvislosti se změnami názorů

na užitečnost církví a církevní restituce nelze přehlédnout, že oproti loňskému roku nerozhodných odpovědí ubylo a přibýlo lidí, kteří prohlašují, že v Boha nevěří (57 %).

Pevnou víru v Boha deklarují spíše ženy než muži (32 % žen a 21 % mužů odpovídá, že věří v Boha). Vůbec největší podíl jednoznačně věřících je ovšem ve skupině osob starších šedesáti let (42 %) a naopak naprosto nejmenší mezi mladými lidmi do 30 let (17 %). Zajímavé je, že vzdělání nebo například úroveň materiálního zajištění nemá na to, zda se lidé hlásí k víře v Boha nebo ne, vůbec žádný vliv.

„Věříte v Boha?“ (%)

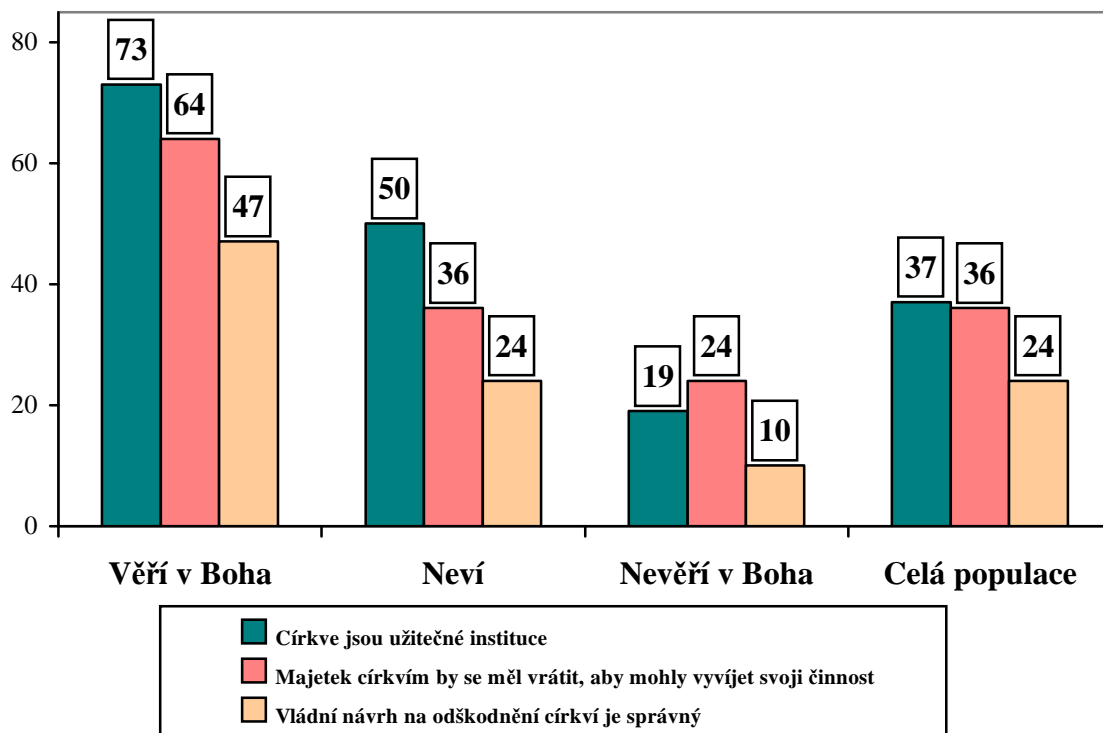
	91/03	93/05	93/11	03/09	06/06	07/02	08/06-2
Ano	33	29	31	35	27	28	27
Ne	49	50	49	51	56	48	57
Nevím	18	21	20	14	17	24	16

Pramen: STEM, Trendy 2008/06-2, 1244 respondentů

Vliv náboženského přesvědčení na vnímání významu církví a církevních restitucí je velmi silný. Lidé, kteří věří v Boha, se zhruba dvojnásobně častěji než celá populace domnívají, že církve jsou užitečné a mají právo na návrat bývalého majetku, včetně způsobu, který doporučuje vládní návrh na odškodnění církví. Oproti lidem, kteří v Boha nevěří, jsou taková stanoviska věřících dokonce až čtyřnásobně častější.

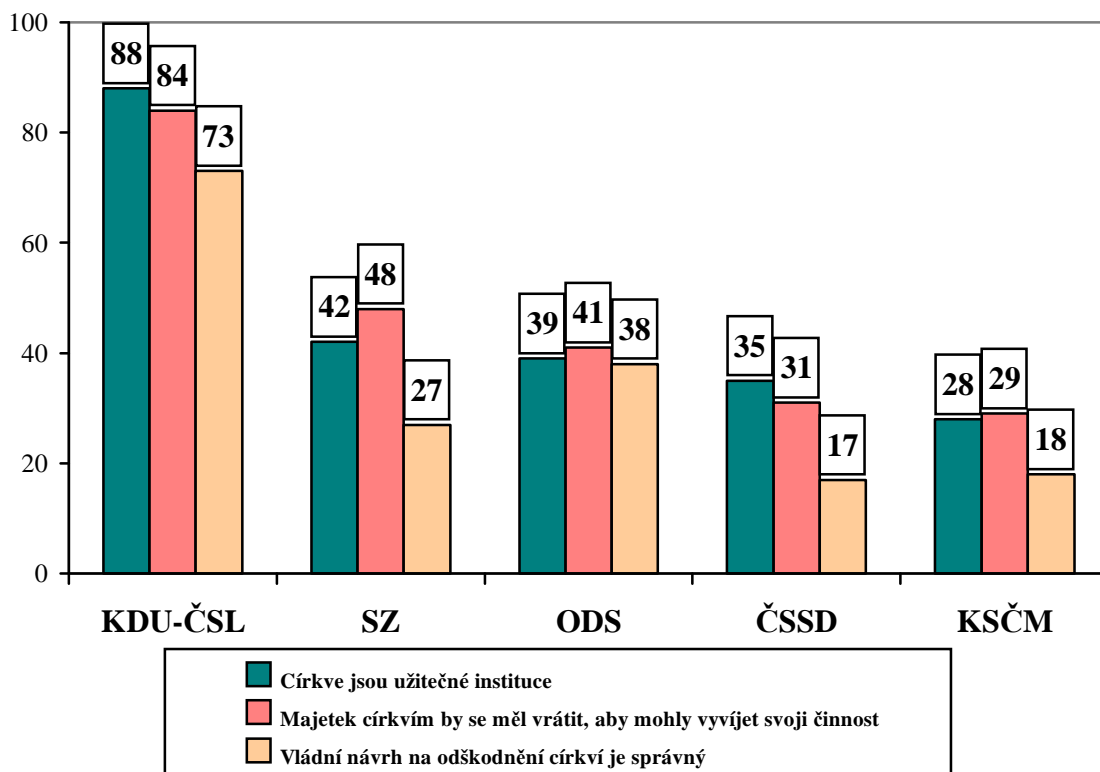
Vliv náboženského přesvědčení se projevuje také ve výrazně nejsilnější podpoře myšlenky o užitečnosti církví a oprávněnosti církevních restitucí u potenciálních voličů KDU-ČSL v porovnání se stoupenci ostatních parlamentních stran. Týká se to i souhlasu s vládním návrhem na odškodnění církví, který není nijak zvlášť silný ani u příznivců zbývajících stran vládní koalice. Protipólem stoupenců KDU-ČSL jsou ve vztahu k církvím podle očekávání negativní stanoviska lidí patřících do tábora možných voličů KSČM. Viz graf na následující straně.

**Názory na užitečnost církví a vrácení jejich bývalého majetku
podíl odpovědí „určitě“ a „spíše „ano“ podle náboženského vyznání (%)**

Pramen: STEM, Trendy 2008/06-2, 1244 respondentů

**Názory na užitečnost církví a vrácení jejich bývalého majetku
podíl odpovědí „určitě“ a „spíše „ano“ podle stoupců politických stran (%)**

Pramen: STEM, Trendy 2008/06-2, 1244 respondentů